

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

16
25 มี.ค. 59
10-454

กรมการปกครอง
โทร. ๐ - ๒๖๒๙ - ๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔ 6351
วันที่ 23 มี.ค. 59
เลขรับ 1484
เวลา

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องที่) โทร. ๐ - ๒๖๒๙ - ๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔ 6351

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๖๑๗๕

วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูการผลิตปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งให้จังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ในฤดูการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เช่าและผู้ให้เช่าต่อเนื่องจากฤดูการผลิต ๒๕๕๘/๒๕๕๙ โดยให้ทบทวนบัญชีรายชื่อผู้เช่าและผู้ให้เช่าให้เป็นปัจจุบัน และกำหนดให้ลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาในการลดต้นทุนการผลิต ในฤดูการผลิต ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ (เอกสาร ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ กระทรวงมหาดไทย ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทบทวนอัตราค่าเช่านาขั้นสูงของแต่ละท้องที่ที่เหมาะสมและเป็นธรรม และการช่วยเหลือเกษตรกรกรณีที่ประสบภัยพิบัติ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๒ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยมีรองปลัดกระทรวงมหาดไทย ในฐานะคณะกรรมการวางแผนการผลิตข้าวครบวงจร เป็นประธาน ที่ประชุมได้หารือและมีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดค่าเช่านาให้เป็นธรรม โดยสรุปว่าราคาเช่าไม่ได้เป็นปัญหาหลักของชาวนาแต่หากขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม โครงสร้างและกลไกการดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

๒.๒ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและทันต่อฤดูการเพาะปลูก ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ระหว่างรอการเปลี่ยนผ่านร่างพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่..) พ.ศ. .... จึงให้กรมการปกครอง แจ้งจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานครฯ ดำเนินการดังนี้

(๑) กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัด (คชก. จังหวัด) และคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) อย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง ในเดือนมีนาคมและพฤศจิกายน เพื่อให้ทันต่อฤดูการเพาะปลูก และใช้กลไกนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) ในเขตท้องที่ให้มีการประชุมคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล)

(๒) ให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด และให้คณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้แก้ไขปัญหาการร้องเรียนในพื้นที่โดยกำหนดระยะเวลาการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจนในทุกระดับ (๗ วันทำการ) (เอกสาร ๒)

๓. ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ (เอกสาร ๓)

มาตรา ๗ ในจังหวัดหนึ่ง ๆ ให้มี คชก. จังหวัด ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร คชก. จังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมประมง ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมอัยการ ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนผู้เช่าสี่คน และผู้แทนผู้ให้เช่าสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งเป็นกรรมการ และให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

/(๒) ในจังหวัด...

(๒) ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร คชก.จังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน อัยการจังหวัด เกษตรจังหวัด ประมงจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ผู้แทน ผู้เช่าประจำจังหวัดสี่คน และผู้แทนผู้ให้เช่าประจำจังหวัดสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็นกรรมการ และให้จำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ในจังหวัดใดไม่มีประมงจังหวัดหรือปศุสัตว์จังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการซึ่งปฏิบัติราชการในเขตจังหวัดนั้นเป็นกรรมการแทน

มาตรา ๘ คชก. จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบการกำหนดอัตราค่าเช่าขั้นสูงสำหรับเป็นแนวปฏิบัติของ คชก. ตำบล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทยร่วมกันกำหนด

ฯลฯ

มาตรา ๙ ในตำบลหนึ่งๆ ที่มีการเช่า ไร่มี คชก. ตำบล ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ในตำบลนอกเขตเทศบาล คชก. ตำบล ประกอบด้วย กำนันเป็นประธาน เกษตรอำเภอ หรือผู้แทน ที่ดินอำเภอหรือผู้แทน ประมงอำเภอหรือผู้แทน ปศุสัตว์อำเภอหรือผู้แทน ผู้แทนผู้เช่าสี่คน และ ผู้แทนผู้ให้เช่าสี่คน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ปลัดอำเภอหรือพัฒนากรซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ อนึ่ง ในการพิจารณาเรื่องอันเกี่ยวกับการเช่าในเขตหมู่บ้านใด ให้ผู้ใหญ่บ้าน แห่งหมู่บ้านนั้นเป็นกรรมการด้วย

(๒) ในตำบลในเขตเทศบาล คชก. ตำบล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีเป็นประธาน และให้ปลัดเทศบาลเป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนกรรมการอื่นให้เป็นไปตาม (๑) แต่ไม่ต้องมีกรรมการ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน

(๓) ในแขวงของกรุงเทพมหานคร คชก. ตำบล ประกอบด้วย กำนันเป็นประธาน เกษตรอำเภอ ประจำเขตหรือผู้แทน พนักงานประมงอาชีพหรือผู้แทน ผู้แทนกรมประมง ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนผู้เช่าสี่คน และ ผู้แทนผู้ให้เช่าสี่คน ซึ่งหัวหน้าเขตแต่งตั้ง เป็นกรรมการและให้เจ้าพนักงานปกครองซึ่งหัวหน้าเขตแต่งตั้งเป็น กรรมการและเลขานุการ ในแขวงใดที่ไม่มีกำนัน ให้หัวหน้าเขตซึ่งแขวงนั้นอยู่ในเขตอำนาจเป็นประธาน

ฯลฯ

มาตรา ๑๓ คชก. ตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดอัตราค่าเช่าขั้นสูงของแต่ละท้องที่ในเขตตำบลตามการจำแนกคุณภาพ ของที่ดินและน้ำ

(๒) พิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าเช่า การชำระค่าเช่า ระยะเวลาของ การเช่าตลอดจนข้อพิพาทอื่นหรือค่าเสียหายอันเกิดจากการเช่าตามคำร้องขอของผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าและมีคำสั่งใดๆ ให้ผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าปฏิบัติหรือมิให้ปฏิบัติการใดเพื่อให้เกิดผลตามคำวินิจฉัย

(๓) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ คชก. จังหวัด มอบหมาย

การกำหนดอัตราค่าเช่าขั้นสูงตาม (๑) ให้กระทำอย่างน้อยทุกสามปี และให้ปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอและที่ทำการของตำบลที่มีการเช่า

ในการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทตาม (๒) ให้ คชก. ตำบลมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๔ ให้นายอำเภอมียอำนาจหน้าที่

(๑) ให้คำปรึกษาแก่ คชก. จังหวัดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่ เกี่ยวกับการเช่าในเขตท้องที่

(๒) ควบคุมแลการปฏิบัติงานของ คชก. ตำบลในเขตท้องที่

(๓) ประสานงานระหว่าง คชก. จังหวัดกับ คชก. ตำบล และระหว่าง คชก. ตำบลในเขตท้องที่

๔. ข้อพิจารณา

กรมการปกครอง พิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและทันต่อ
เหตุการณ์เพาะปลูก ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ระหว่างรอการเปลี่ยนผ่านร่างพระราชบัญญัติการเช่าที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่...) พ.ศ. .... จึงเห็นควรแจ้งจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัด
(คชก. จังหวัด) และคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) อย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง
ในเดือนมีนาคมและพฤศจิกายน เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์เพาะปลูก และใช้กลไกนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) ในเขตท้องที่
ให้มีการประชุมคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล)

๒. ให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล)
ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด และให้คณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้แก้ไขปัญหา
การร้องเรียนในพื้นที่โดยกำหนดระยะเวลาการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจนในทุกระดับ (๗ วันทำการ)

๕. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

๕.๑ พิจารณาลงนามในหนังสือแจ้งจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ พิจารณาลงนามในหนังสือแจ้งปลัดกรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อโปรดทราบด้วย

รัฐมนตรีว่าการ

(ฉัตรชัย บุญอยู่โชภักดิ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

(นายประทีป กิริติเรขา)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

๒๔ ส.ค. ๒๕๕๙

ลงนามแล้ว

ที่ มท

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบ

(นายประทีป กิริติเรขา)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๒๘ ส.ค. ๒๕๕๙

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๖๖๗๗๗

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูการผลิตปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๐๓๓๓ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งให้ดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ในฤดูการผลิตปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เช่าและผู้ให้เช่าต่อเนื่องจากฤดูการผลิต ๒๕๕๘/๒๕๕๙ โดยให้ทบทวนบัญชีรายชื่อผู้เช่าและผู้ให้เช่าให้เป็นปัจจุบัน และกำหนดให้ลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายรายในการลดต้นทุนการผลิตในฤดูการผลิต ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทย ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทบทวนอัตราค่าเช่านาขั้นสูงของแต่ละท้องที่ที่เหมาะสมและเป็นธรรม และการช่วยเหลือเกษตรกรกรณีที่เหมาะสมที่สุด เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๒ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ประชุมได้หารือและมีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดค่าเช่านาให้เป็นธรรม โดยสรุปว่าราคาเช่าไม่ได้เป็นปัญหาหลักของชาวนาแต่หากขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกร กรมส่งเสริมและสหกรณ์ การดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกร (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและทันต่อฤดูการเพาะปลูก ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ระหว่างรอการเปลี่ยนผ่านร่างพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกร (ฉบับที่..) พ.ศ. .... จึงให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรประจำจังหวัด (คชก. จังหวัด) และคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรประจำตำบล (คชก. ตำบล) อย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง ในเดือนมีนาคมและพฤศจิกายน เพื่อให้ทันต่อฤดูการเพาะปลูก และใช้กลไกนายอำเภอ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรประจำตำบล (คชก. ตำบล) ในเขตท้องที่ให้มีการประชุมคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรประจำตำบล (คชก. ตำบล)

๒. ให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรประจำตำบล (คชก. ตำบล) ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด และให้คณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกร เป็นผู้แก้ไขปัญหาการร้องเรียนในพื้นที่โดยกำหนดระยะเวลาการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจนในทุกระดับ (๗ วันทำการ)

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๕๑๑

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๐๕๙๙๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๐๓๓๓๒ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งให้ดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เช่าและผู้ให้เช่าต่อเนื่องจากฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ โดยให้ทบทุนบัญชีรายชื่อผู้เช่าและผู้ให้เช่าให้เป็นปัจจุบัน และกำหนดให้ลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาในการลดต้นทุนการผลิตในฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทย ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทบทวนอัตราค่าเช่านาขั้นสูงของแต่ละท้องที่ที่เหมาะสมและเป็นธรรม และการช่วยเหลือเกษตรกรกรณีที่ประสบภัยพิบัติ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๒ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ประชุมได้หารือและมีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดค่าเช่านาให้เป็นธรรม โดยสรุปว่าราคาเช่าไม่ได้เป็นปัญหาหลักของชาวนาแต่หากขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม โครงสร้างและกลไกการดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและทันต่อฤดูกาลเพาะปลูก ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ระหว่างรอการเปลี่ยนผ่านร่างพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่..) พ.ศ. .... จึงให้กรุงเทพมหานครดำเนินการ ดังนี้

๑. กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัด (คชก. จังหวัด) และคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) อย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง ในเดือนมีนาคมและพฤศจิกายน เพื่อให้ทันต่อฤดูกาลเพาะปลูก

๒. ให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด และให้คณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้แก้ไขปัญหาการร้องเรียนในพื้นที่โดยกำหนดระยะเวลาการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจนในทุกระดับ (๗ วันทำการ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษม บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๕๑๑

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ปมท. 56
เลขที่ 56
วันที่ 16 กพ 59
วันที่ 17 กพ 59
วันที่ 12 กพ 59
เลขรับ 746
เวลา

รอง ปมท.ม.
วันที่ 12 กพ 59
เลขรับ 746
เวลา

ร.อบค.บภ.
วันที่ 10 กพ 59
ลงรับ 4
เวลา

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องที่) โทร. ๐ - ๒๖๒๙ - ๘๓๐๖ - ๑๕

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๒๖๓๙

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๘/๒๕๖๐

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

งานเลขานุการของกลาง ส.ค.
วันที่ 12 กพ 2559
เลขรับที่ 3075

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงมหาดไทย ได้ชักชวนแนวทางการดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา โดยการกำหนดให้ลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาในการลดต้นทุนการผลิตในฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ ดังนี้

๑.๑ ให้จังหวัดดำเนินการสนับสนุนมาตรการลดต้นทุนการผลิตของชาวนา โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและกำกับการลดต้นทุนการผลิต ระดับจังหวัด และดำเนินการควบคุมค่าเช่านาเพื่อช่วยเหลือชาวนาในพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท

๑.๒ ให้จังหวัดประชาสัมพันธ์นโยบายการลดต้นทุนการผลิตเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) (เอกสาร ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ กรมการปกครอง ดำเนินการตามมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ โดยให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) ประกาศกำหนดอัตราค่าเช่าขั้นสูงตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยทุกพื้นที่ได้ดำเนินการประกาศให้มีการเช่าที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่ายครบทุกตำบลแล้ว สรุปโดยภาพรวม ดังนี้

- (๑) ภาคกลาง ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ บาท
- (๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๘๐๐ - ๑,๒๐๐ บาท
- (๓) ภาคเหนือ ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๘๐๐ - ๑,๒๐๐ บาท
- (๔) ภาคใต้ ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๘๐๐ บาท

๒.๒ คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท ดังนี้

- (๑) จำนวนผู้ขึ้นทะเบียนผู้เช่า ๓๘๐,๙๖๕ ราย
- (๒) จำนวนขึ้นทะเบียนผู้ให้เช่าแล้ว ๔๑๑,๕๑๙ ราย
- (๓) ดำเนินการเจรจาเพื่อลดค่าเช่านาลง ๓๘๐,๙๖๕ ราย
- (๔) ลดค่าเช่านาลงได้เฉลี่ย ๒๐๐ - ๘๑๖ บาท/ไร่
- (๕) เกษตรกรได้รับการลดค่าเช่านาลงเฉลี่ยรายละ ๖๓๑ - ๒๒,๒๓๘ บาท/ราย
- (๖) จำนวนเงินที่สามารถเจรจาลดค่าเช่านาลงได้ ๓๔๒,๑๓๙,๓๐๘ บาท (เอกสาร ๒)

๒.๓ กระทรวงพาณิชย์เชิญกระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือเรื่องการปฏิรูปสินค้าเกษตรตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องการเช่านาให้เหมาะสม เนื่องจากการดำเนินการในช่วงปีที่ผ่านมา ค่าเช่านาโดยรวมแล้วสามารถลดลงตั้งแต่ ๒๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท โดยผ่านกลไกของ คชก.ตำบล (เอกสาร ๓)

๒.๔ กระทรวงมหาดไทยสั่งให้ ๗๖ จังหวัดดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านาฤดูการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ แล้ว ปัจจุบันกรุงเทพมหานครฯ ยังมีพื้นที่การทำนาและเช่าในแขวง สะพานสูง คันนายาว ประเวศหนองแขม ทวีวัฒนา บางเขน สายไหม มีนบุรี คลองสามวา ลาดกระบัง หนองจอก รวมจำนวนผู้เช่านา ๓,๔๕๖ ราย จำนวนผู้ให้เช่านา ๓,๔๒๕ ราย (เอกสาร ๔, ๕)

๓. ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๔ ในตำบลหนึ่งๆ ที่มีการเช่าให้มี คชก.ตำบล ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ในตำบลนอกเขตเทศบาล คชก.ตำบลประกอบด้วย กำนันเป็นประธาน เกษตรอำเภอหรือผู้แทน ที่ดินอำเภอหรือผู้แทน ประมงอำเภอหรือผู้แทน ปศุสัตว์อำเภอหรือผู้แทน ผู้แทนผู้เช่าสี่คน และผู้แทนผู้ให้เช่าสี่คน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ปลัดอำเภอหรือพัฒนากรซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งเป็นกรรมการ และเลขานุการ อนึ่ง ในการพิจารณาเรื่องอันเกี่ยวกับการเช่าในเขตหมู่บ้านใดให้ผู้ใหญ่บ้านแห่งหมู่บ้านนั้น เป็นกรรมการด้วย

(๒) ในตำบลในเขตเทศบาล คชก.ตำบล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีเป็นประธาน และให้ปลัดเทศบาลเป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนกรรมการอื่นให้เป็นไปตาม (๑) แต่ไม่ต้องมีกรรมการ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน

(๓) ในแขวงของกรุงเทพมหานคร คชก.ตำบล ประกอบด้วยกำนันเป็นประธาน เกษตรอำเภอประจำเขตหรือผู้แทน พนักงานประเมินภาษีหรือผู้แทน ผู้แทนกรมประมง ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนผู้เช่าสี่คน และผู้แทนผู้ให้เช่าสี่คน ซึ่งหัวหน้าเขตแต่งตั้ง เป็นกรรมการและให้เจ้าพนักงานปกครองซึ่งหัวหน้าเขตแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ ในแขวงใดที่ไม่มีกำนัน ให้หัวหน้าเขตซึ่งแขวงนั้นอยู่ในเขตอำนาจเป็นประธาน

มาตรา ๑๓ คชก.ตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดอัตราค่าเช่าขั้นสูงของแต่ละท้องที่ในเขตตำบลตามการจำแนกคุณภาพของที่ดินและน้ำ

(๒) พิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าเช่า การชำระค่าเช่า ระยะเวลาของการเช่าตลอดจนข้อพิพาทอื่นหรือค่าเสียหายอันเกิดจากการเช่าตามคำร้องขอของผู้เช่าหรือผู้ให้เช่า และมีคำสั่งใดๆ ให้ผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าปฏิบัติหรือมิให้ปฏิบัติการใดเพื่อให้เกิดผลตามคำวินิจฉัย

(๓) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ คชก.จังหวัด มอบหมาย

มาตรา ๖๑ ผู้ใดเรียกหรือรับค่าเช่านาเกินอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่ คชก.ตำบลกำหนด หรือแสดงรายการปรับปรุงนาตามมาตรา ๔๘ อันเป็นเท็จ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. ข้อพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินการควบคุมค่าเช่านาเพื่อช่วยเหลือชาวนา ฤดูกาลผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความเป็นธรรมอย่างต่อเนื่องสามารถดำเนินการให้การเช่านาในทุกพื้นที่ที่มีการเช่านาในอัตราที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) กำหนดไว้ เห็นควรแจ้งกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ทบทวนบัญชีรายชื่อผู้เช่าและผู้ให้เช่านาให้เป็นปัจจุบัน และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สำนักงานรัฐมนตรี
 7515 720
 วันที่ 2 มี.ค. 2559
 เวลา 10.45 น.
 กระทรวงมหาดไทย

๔.๒ ตรวจสอบการจ่ายค่าเช่านาในรอบปีที่ผ่านมา (ฤดูการผลิต ๒๕๕๘/๒๕๕๙) หากพบว่า มีการเรียกเก็บค่าเช่านาเกินกว่าที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนดให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ให้เช่านาทุกราย

๔.๓ แจ้งให้ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด ในฤดูการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ และแจ้งบทกำหนดโทษหากมีการเรียกหรือรับค่าเช่านาเกินกว่าอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔.๔ กำหนดช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์ และประชาสัมพันธ์ช่องทางดังกล่าวให้ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบทุกราย

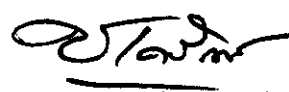
๔.๕ มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) ประชาสัมพันธ์และชี้แจงแนวทางการควบคุมค่าเช่านา ให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย พร้อมทั้งจัดป้ายแสดงอัตราค่าเช่านาประจำตำบล แสดงในพื้นที่ให้ประชาชนทราบอย่างน้อยจำนวน ๑ ป้าย

๔.๖ มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท และดำเนินการควบคุมการเช่านาทุกรายในพื้นที่ให้มีการเช่านาในอัตราที่เหมาะสม ไม่เกินอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด

๔.๗ รายงานผลการดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาและการควบคุมค่าเช่านา ฤดูการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ ของทุกเดือน โดยขอให้รายงานครั้งแรกวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๕. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ลงนามในหนังสือถึงปลัดกรุงเทพมหานครและโปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อโปรดทราบด้วย

 (นายชำนาญวิทย์ เตรัตน์)
 รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
 อธิบดีกรมการปกครอง

(นายประทีป กิริติเรชา)
 รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ลงนามแล้ว 16 ก.พ. 2559
 ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๒๕๕๙
 เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 เพื่อโปรดทราบ

— ทราบ
 พลเอก
 (อนงนุช เผ่าจินดา)
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 ๑๑ มี.ค. ๕๙

 (นายประทีป กิริติเรชา)
 ปลัดกระทรวงมหาดไทย
 ๒ มี.ค. ๒๕๕๙

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๐๓๑๗๒

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบรายงานผลการดำเนินการ จำนวน ๒ ชุด
๒. ตัวอย่างป้ายประชาสัมพันธ์แสดงอัตราค่าเช่านาประจำตำบล จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) เชิญกระทรวงมหาดไทยจัดทำแผนปฏิรูปเพื่อการเกษตรบรรลุเป้าหมายสูงสุด ชาวนามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและไทยเป็นผู้นำราคาข้าวในตลาดโลกตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องการเช่านาให้เหมาะสมเนื่องจากการดำเนินการในช่วงปีที่ผ่านมาค่าเช่านาโดยรวมแล้วสามารถลดลงได้ตั้งแต่ ๒๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท/ไร่ โดยผ่านกลไกคณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล)

เพื่อให้การควบคุมค่าเช่านาในฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความเป็นธรรมกับผู้เช่านาและผู้ให้เช่านา สามารถดำเนินการเช่านาในทุกพื้นที่ที่มีการเช่านาในอัตราที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนดไว้ กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้กรุงเทพมหานครดำเนินการ ดังนี้

๑. ทบทวนบัญชีรายชื่อผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๒. ตรวจสอบการจ่ายค่าเช่านาในรอบปีที่ผ่านมา (ฤดูกาลผลิต ๒๕๕๘/๒๕๕๙) หากพบว่ามีกรณีเรียกเก็บค่าเช่านาเกินกว่าที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด ให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ให้เช่านาทุกราย

๓. แจ้งให้ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด ในฤดูกาลผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ และแจ้งบทกำหนดโทษหากมีการเรียกหรือรับค่าเช่านาเกินกว่าอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. กำหนดช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์ และประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบทุกราย

๕. มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) ประสานสัมพันธ์และชี้แจง แนวทางการควบคุมค่าเช่านา ให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย พร้อมทั้งจัดทำป้ายแสดงอัตราค่าเช่านาประจำแขวง แสดงในพื้นที่ให้ประชาชนทราบอย่างน้อยจำนวน ๑ ป้าย

/๖. มอบหมายให้...

๖. มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท และดำเนินการควบคุมการเช่านาทุกรายในพื้นที่ให้มีการเช่านาในอัตราที่เหมาะสม ไม่เกินอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด

๗. รายงานผลการดำเนินการควบคุมค่าเช่านา ฤดูการผลิต ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ ของทุกเดือน โดยรายงานครั้งแรกวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔

โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ปพท. เลขที่ 57 วันที่ 16 กพ 59 เวลา 17.00 น.

รอง ปมท.ม. วันที่ 12 กพ 59 เลขรับ 747 เวลา

ร.อปค.บภ. วันที่ 8 กพ 59 เลขรับ 3 เวลา

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องที่) โทร. ๐ - ๒๖๒๙ - ๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๒๖๓๙

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

งานเลขานุการกองกลาง สน. ๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔
วันที่ 12 กพ. 2559
เลขรับที่ 3074

เรื่อง การลดค่าเช่านาให้เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) เชิญกระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือ จัดทำแผนปฏิรูปภาคการเกษตร เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุด ชาวนามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและไทยเป็นผู้นำราคาข้าวในตลาดโลก ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๔.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๑๓๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เอกสาร ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องการเช่านาให้เหมาะสมเนื่องจากการดำเนินการในช่วงปีที่ผ่านมา ค่าเช่านาโดยรวมแล้วสามารถลดลงตั้งแต่ ๒๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท โดยผ่านกลไกของ คชก.ตำบล และเห็นชอบให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีเกิดสถานการณ์ภัยแล้งตามที่จะมีการประกาศพื้นที่ที่เกิดภัยแล้งในแต่ละพื้นที่หมู่บ้านโดยผ่านกลไก คชก.ตำบล และกระทรวงมหาดไทย สั่งให้ ๗๖ จังหวัด ดำเนินการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรซึ่งได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้ว ปัจจุบันกรุงเทพมหานครยังมีพื้นที่ทำนาและเช่านาในแขวงสะพานสูง คันนายาว ประเวศ หนองแขม ทวีวัฒนา บางเขน สายไหม มีนบุรี คลองสามวา ลาดกระบัง หนองจอก รวมจำนวนผู้เช่านา ๓,๔๔๖ ราย จำนวนผู้ให้เช่านา ๓,๔๒๕ ราย (เอกสาร ๒, ๓)

๓. ข้อกฎหมาย

๓.๑ พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๔๒ ในท้องที่ใดที่ คชก.ตำบล เห็นว่าการทำนาในปีใดไม่ได้ผลสมบูรณ์เพราะเหตุแห่งภัยธรรมชาติ คชก.ตำบล จะประกาศท้องที่นั้นเป็นท้องที่ที่เสียหาย และกำหนดค่าเช่านาให้ลดลงตามส่วนแห่งความเสียหาย หรืองดเก็บค่าเช่านาสำหรับปีนั้นก็ได้

ผู้ให้เช่านาผู้ใดเห็นว่า การทำนาของผู้เช่านาซึ่งอยู่ในท้องที่ที่เสียหายตามวรรคหนึ่ง ได้รับผลสมบูรณ์ตามปกติหรือเสียหายไม่ถึงอัตราส่วนที่ คชก.ตำบล กำหนด อาจร้องขอต่อ คชก.ตำบล ขอเก็บค่าเช่านาตามปกติก็ได้ (เอกสาร ๔)

๓.๒ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖

ข้อ ๒๐ เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในพื้นที่ใด ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเกิดในกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (เอกสาร ๕)

สำนักงานรัฐมนตรี
รับที่ 721
วันที่ 2 มี.ค. 2559
เวลา 10.50 น.

๓.๓ ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการประกาศ เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ (เอกสาร ๖)

๔. ข้อพิจารณา

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรซึ่งได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ กรมการปกครองในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ เห็นควรให้กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ และประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ พิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยใช้กลไก คชก. ตำบลในพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ว่ามีพื้นที่การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของเกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติหรือไม่ หากมีให้ คชก. ตำบล ประกาศท้องที่นั้นเป็นท้องที่เสียหายและกำหนดค่าเช่านาให้ลดตามส่วนแห่งความเสียหาย หรือลดค่าเช่านาสำหรับปีนั้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

๕. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ลงนามในหนังสือถึงปลัดกรุงเทพมหานครและโปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อโปรดทราบด้วย

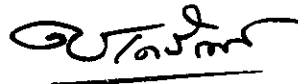
ลงนามแล้ว

ที่มท ๐๓๑๐.๓/๒๕๖
เขียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบ

(นายฤทธิชัย บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย
๒๕ ก.พ. ๒๕๕๙

(นายชำนาญวิทย์ เตรัตน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

(นายประทีป กิรติเรชา)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
16 ก.พ. 2559

— ทราบ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๑๑ มี.ค. ๕๙

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ ๐๓๑๕๒

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง การลดค่าเช่านาให้แก่เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายงานผลการดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องค่าเช่านาให้เหมาะสมโดยผ่านกลไกคณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) โดยดำเนินการตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีเกิดสถานการณ์ภัยแล้ง ตามที่จะมีการประกาศพื้นที่ที่เกิดภัยแล้งในแต่ละพื้นที่

เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรซึ่งได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ จึงขอให้กรุงเทพมหานครสำรวจพื้นที่ที่มีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ และประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ พิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยให้ใช้กลไก คชก.ตำบล ในพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ว่ามีพื้นที่การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของเกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติหรือไม่ หากมีให้ คชก.ตำบล ประกาศท้องที่นั้นเป็นท้องที่เสียหายและกำหนดค่าเช่านาให้ลดตามส่วนแห่งความเสียหาย หรือลดค่าเช่านาสำหรับปีนั้นโดยเร็วตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน โดยรายงานครั้งแรก วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษม บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔

โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๑๕

ด่วนที่สุด

บันทึกขอความ

บมท.
เลขที่ 17
วันที่ 14 ม.ค. 59
เวลา 11.00 น.

งานเลขานุการกองกลาง ส.ป.

วันที่ 13 ม.ค. 2559

เลขรับที่ 705
เลขที่ ๑๔ ต่อ ๕๐๖ บมท.
เวลา

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องที่) โทร. ๐ - ๒๖๒๙ - ๑๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๖

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๒๗/๙

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง การลดค่าเช่านาให้เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ

รอง ปมท.ม.
วันที่ 13 ม.ค. 59
เลขรับ 192
เวลา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) เชิญกระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหรือ จัดทำแผนปฏิรูปภาคการเกษตร เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุด ชาวนามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและไทยเป็นผู้นำราคาข้าวในตลาดโลก ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๔.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๑๓๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เอกสาร ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องการเช่านาให้เหมาะสมเนื่องจากการดำเนินการในช่วงปีที่ผ่านมา ค่าเช่านาโดยรวมแล้วสามารถลดลงตั้งแต่ ๒๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท โดยผ่านกลไกของ คชก.ตำบล และเห็นชอบให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีเกิดสถานการณ์ภัยแล้ง ตามที่มีการประกาศพื้นที่ที่เกิดภัยแล้งในแต่ละพื้นที่หมู่บ้านโดยผ่านกลไก คชก.ตำบล (เอกสาร ๒)

๓. ข้อกฎหมาย

๓.๑ พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๔๒ ในท้องที่ใดที่ คชก.ตำบล เห็นว่าการทำนาในปีใดไม่ได้สมบูรณ์ เพราะเหตุแห่งภัยธรรมชาติ คชก.ตำบล จะประกาศท้องที่นั้นเป็นท้องที่ที่เสียหาย และกำหนดค่าเช่านาให้ลดลงตามส่วนแห่งความเสียหาย หรืองดเก็บค่าเช่านาสำหรับปีนั้นก็ได้

ผู้ให้เช่านาผู้ใดเห็นว่า การทำนาของผู้เช่านาซึ่งอยู่ในท้องที่ที่เสียหายตามวรรคหนึ่ง ได้รับผลสมบูรณ์ตามปกติหรือเสียหายไม่ถึงอัตราส่วนที่ คชก.ตำบล กำหนด อาจร้องขอต่อ คชก. ตำบล ขอเก็บค่าเช่านาตามปกติก็ได้ (เอกสาร ๓)

๓.๒ ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และ เงื่อนไข

การประกาศ เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ (เอกสาร ๔)

๔. ข้อพิจารณา

กรมการปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรซึ่งได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ กรมการปกครองในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๔ เห็นควรให้จังหวัดซึ่งมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินตามประกาศป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

/พิจารณา.....

กลุ่มงานตรวจเรื่อง สร.มท.
เลขที่ 0245
วันที่ 20 ม.ค. 2559
เวลา 13.00

สำนักงานรัฐมนตรี
6991 215d9
วันที่ 20 ม.ค. 2559
เวลา 15.00
กระทรวงมหาดไทย

พิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยให้อำเภอใช้กลไก คชก.ตำบล ในพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าในพื้นที่หรือที่
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของเกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติหรือไม่ หากมีให้ คชก.ตำบล ประกาศ
ท้องถิ่นนั้นเป็นท้องที่เสียหายและกำหนดค่าเช่านาให้ลดตามส่วนแห่งความเสียหาย หรือลดค่าเช่านาสำหรับปีนั้น
โดยเร็ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

๕. ข้อเสนอ

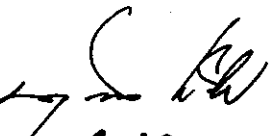
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ลงนามในหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
และโปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อโปรดทราบด้วย

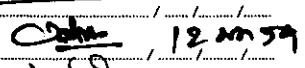
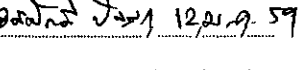
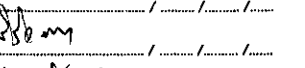
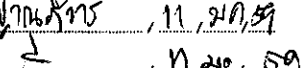
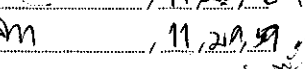
ร้อยตำรวจโท
(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

อธิบดีกรมการปกครอง

(นายประทีป กิจดิเรชา)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
13 ม.ค. 2559

ลงนามแล้ว
ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๒๐๖
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
เพื่อโปรดทราบ

(นายกฤษณา บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๘ ม.ค. ๒๕๕๙

ทราบ
พลเอก
(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๑๘ ม.ค. ๒๕๕๙

รองอธิบดี
ผู้อำนวยการสำนัก 12 ม.ค. 59
ผู้อำนวยการส่วน 12 ม.ค. 59
หัวหน้ากลุ่ม
หัวหน้าฝ่าย
หัวหน้างาน 11 ม.ค. 59
ร่าง/ตรวจ 11 ม.ค. 59
พิมพ์งาน 11 ม.ค. 59

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๐๓๐๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนรัชฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง การลดค่าเช่านาให้แก่เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายงานผลการดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องค่าเช่านาให้เหมาะสมโดยผ่านกลไกคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) โดยดำเนินการตามมาตรา ๔๒ และพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีเกิดสถานการณ์ภัยแล้ง ตามที่จะมีการประกาศพื้นที่ที่เกิดภัยแล้งในแต่ละพื้นที่หมู่บ้าน

ฉะนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรซึ่งได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๔ จึงขอให้จังหวัดซึ่งมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินตามประกาศป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ พิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยให้อำเภอใช้กลไก คชก.ตำบล ในพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ว่ามีพื้นที่การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของเกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติหรือไม่ หากมีให้ คชก.ตำบล ประกาศท้องถิ่นเป็นท้องที่เสียหายและกำหนดค่าเช่านาให้ลดตามส่วนแห่งความเสียหาย หรือลดค่าเช่านาสำหรับปีนั้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน โดยรายงานครั้งแรก วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษฎา บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

โทร. ๐-๒๖๒๕-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔

โทรสาร ๐-๒๖๒๕-๘๓๑๕

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

16
14 มค 59
11.00 น.

ส่ง.อปค. วันที่ 12 มค 59 ลง.มค เวลา	ร.อปค.บก. วันที่ 13 มค 59 ลงรับ เวลา
--	---

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องที่) โทร. ๐ - ๒๖๒๙ - ๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๕

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๖๓๗

วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙
รอง ปมท.ม.
วันที่ 13 ม.ค.59
เลขรับ 194
เวลา

งานบริหารการคลัง กส.
วันที่ 13 ม.ค. 2559
เลขรับ 706
เวลา

เรื่อง การดำเนินการมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๘/๖๐
เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงมหาดไทย ได้ชักซ้อมแนวทางการดำเนินการมาตรการควบคุมค่าเช่านา โดยการกำหนดให้ลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาในการลดต้นทุนการผลิตในฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๘/๕๙ ดังนี้

- ๑.๑ ให้จังหวัดดำเนินการสนับสนุนมาตรการลดต้นทุนการผลิตของชาวนา โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและกำกับการลดต้นทุนการผลิต ระดับจังหวัด และดำเนินการควบคุมค่าเช่านาเพื่อช่วยเหลือชาวนาในพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท (เอกสาร ๑)
- ๑.๒ ให้จังหวัดประชาสัมพันธ์นโยบายการลดต้นทุนการผลิตเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) (เอกสาร ๒)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ กรมการปกครอง ดำเนินการตามมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๘/๕๙ โดยให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) ประกาศกำหนดอัตราค่าเช่าขั้นสูงตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยทุกพื้นที่ได้ดำเนินการประกาศให้มีการเช่านาที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่ายครบทุกตำบลแล้ว สรุปโดยภาพรวม ดังนี้

- (๑) ภาคกลาง ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ บาท
- (๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๘๐๐ - ๑,๒๐๐ บาท
- (๓) ภาคเหนือ ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๘๐๐ - ๑,๒๐๐ บาท
- (๔) ภาคใต้ ควบคุมค่าเช่านาไร่ละ ๘๐๐ บาท

๒.๒ คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ชปต.) กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท ดังนี้

- (๑) จำนวนผู้ขึ้นทะเบียนผู้เช่า ๓๘๐,๙๖๕ ราย
- (๒) จำนวนขึ้นทะเบียนผู้ให้เช่าแล้ว ๔๑๑,๕๑๙ ราย
- (๓) ดำเนินการเจรจาเพื่อลดค่าเช่านาลง ๓๘๐,๙๖๕ ราย
- (๔) ลดค่าเช่านาลงได้เฉลี่ย ๒๐๐ - ๘๑๖ บาท/ไร่
- (๕) เกษตรกรได้รับการลดค่าเช่านาลงเฉลี่ยรายละ ๖๓๑ - ๒๒,๒๓๘ บาท/ราย
- (๖) จำนวนเงินที่สามารถเจรจาลดค่าเช่านาลงได้ ๓๔๒,๑๓๙,๓๐๘ บาท (เอกสาร ๓)

๒.๓ กระทรวงพาณิชย์เชิญกระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือเรื่องการปฏิรูปสินค้าเกษตรตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องการเช่านาให้เหมาะสม เนื่องจากการดำเนินการในช่วงปีที่ผ่านมา ค่าเช่านาโดยรวมแล้วสามารถลดลงตั้งแต่ ๒๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท โดยผ่านกลไกของ คชก.ตำบล (เอกสาร ๔)

/ค. ข้อกฎหมาย....

๓. ข้อกำหนด

พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๙ ในตำบลหนึ่งๆ ที่มีการเช่าให้มี คชก. ตำบล ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ในตำบลนอกเขตเทศบาล คชก. ตำบล ประกอบด้วย กำนันเป็นประธาน เกษตรอำเภอหรือผู้แทน ที่ดินอำเภอหรือผู้แทน ประมงอำเภอหรือผู้แทน ปศุสัตว์อำเภอหรือผู้แทน ผู้แทนผู้เช่าสี่คน และผู้แทนผู้ให้เช่าสี่คน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ปลัดอำเภอหรือพัฒนากรซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งเป็นกรรมการ และเลขานุการ อนึ่ง ในการพิจารณาเรื่องอันเกี่ยวกับการเช่าในเขตหมู่บ้านใดให้ผู้ใหญ่บ้านแห่งหมู่บ้านนั้น เป็นกรรมการด้วย

(๒) ในตำบลในเขตเทศบาล คชก. ตำบล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีเป็นประธาน และให้ปลัดเทศบาลเป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนกรรมการอื่นให้เป็นไปตาม (๑) แต่ไม่ต้องมีกรรมการ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน

(๓) ในแขวงของกรุงเทพมหานคร คชก.ตำบล ประกอบด้วย กำนันเป็นประธาน เกษตรอำเภอประจำเขตหรือผู้แทน พนักงานประเมินภาษีหรือผู้แทน ผู้แทนกรมประมง ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนผู้เช่าสี่คน และผู้แทนผู้ให้เช่าสี่คน ซึ่งหัวหน้าเขตแต่งตั้ง เป็นกรรมการและให้เจ้าพนักงานปกครองซึ่งหัวหน้าเขตแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ ในแขวงใดที่ไม่มีกำนัน ให้หัวหน้าเขตซึ่งแขวงนั้นอยู่ในเขตอำนาจเป็นประธาน

มาตรา ๑๓ คชก. ตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดอัตราค่าเช่าชั้นสูงของแต่ละท้องที่ในเขตตำบลตามการจำแนกคุณภาพของที่ดินและน้ำ

(๒) พิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าเช่า การชำระค่าเช่า ระยะเวลาของการเช่าตลอดจนข้อพิพาทอื่นหรือค่าเสียหายอันเกิดจากการเช่าตามคำร้องขอของผู้เช่าหรือผู้ให้เช่า และมีคำสั่งใดๆ ให้ผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าปฏิบัติหรือมิให้ปฏิบัติการใดเพื่อให้เกิดผลตามคำวินิจฉัย

(๓) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ คชก. จังหวัดมอบหมาย

มาตรา ๖๑ ผู้ใดเรียกหรือรับค่าเช่าเกินอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่ คชก.ตำบล กำหนด หรือแสดงรายการปรับปรุงขนาดตามมาตรา ๔๘ อันเป็นเท็จ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. ข้อพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินการควบคุมค่าเช่านาเพื่อช่วยเหลือชาวนา ฤดูกาลผลิต ๒๕๕๙/๖๐ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความเป็นธรรมอย่างต่อเนื่องสามารถดำเนินการให้การเช่านาในทุกพื้นที่ที่มีการเช่านาในอัตราที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก.ตำบล) กำหนดไว้ เห็นควรแจ้งจังหวัดพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ จัดประชุมนายอำเภอและเกษตรอำเภอเพื่อทบทวนผลการดำเนินการควบคุมค่าเช่านาในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา หากพบว่าในพื้นที่ยังมีการเรียกเก็บค่าเช่านาไม่เป็นไปตามอัตราค่าเช่านาที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนดให้จังหวัดกำหนดมาตรการควบคุมค่าเช่านาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

๔.๒ ทบทวนบัญชีรายชื่อผู้เช่าและผู้ให้เช่านาให้เป็นปัจจุบัน และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

สำนักงานรัฐมนตรี
 วันที่ 696.216.28
 วันที่ 20 มี.ค. 2559
 (คชก.ตำบล) หากพบ
 (คชก.ตำบล) หากพบ

๔.๓ ตรวจสอบการจ่ายค่าเช่านาในรอบปีที่ผ่านมา (ฤดูกาลผลิต ๒๕๕๘/๕๙) หากพบว่ามีกรณีเรียกเก็บค่าเช่านาเกินกว่าที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ให้เช่านาทุกราย ให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ให้เช่านาทุกราย

๔.๔ แจ้งให้ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด ในฤดูกาลผลิต ๒๕๕๙/๖๐ และแจ้งบทกำหนดโทษหากมีการเรียกหรือรับค่าเช่านาเกินกว่าอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔.๕ กำหนดช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์ และประชาสัมพันธ์ช่องทางดังกล่าวให้ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบทุกราย

๔.๖ มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) และชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์ และชี้แจงแนวทางการควบคุมค่าเช่านา ให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย พร้อมทั้งจัดป้ายแสดงอัตราค่าเช่านาประจำตำบล แสดงในพื้นที่ให้ประชาชนทราบอย่างน้อยจำนวน ๑ ป้าย โดยขอรับการสนับสนุนการจัดทำป้ายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

๔.๗ มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) และชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท ต่อเนื่องจากฤดูกาลผลิต ๒๕๕๘/๕๙ และดำเนินการควบคุมการเช่านาทุกรายในพื้นที่ให้มีการเช่านาในอัตราที่เหมาะสม และไม่เกินอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด

๔.๘ รายงานผลการดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาและการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ ของทุกเดือน โดยขอให้รายงานครั้งแรกวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๔.๙ กรมการปกครองจะได้มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองตรวจติดตามผลการดำเนินการควบคุมค่าเช่านาทุกตำบลต่อไป

๕. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ลงนามในหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และโปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อโปรดทราบด้วย

ร้อยตำรวจโท (ลาทิศย์ บุญญะโสภิต)

ลงนามแล้ว
 ที่ มท ๐๓๑๐.๐๗/๒๐๓
 เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 เพื่อโปรดทราบ
 รองอธิบดีกรมการปกครอง
 (นายประทีป กิรติเรขา)
 รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
 13 มี.ค. 2559

รองอธิบดี
 ผู้อำนวยการสำนัก
 ผู้อำนวยการส่วน
 หัวหน้ากลุ่ม
 หัวหน้าฝ่าย
 หัวหน้างาน
 ว่าง/ตรวจ
 พิมพ์งาน
 12 มี.ค. 59
 12 มี.ค. 59
 12 มี.ค. 59
 12 มี.ค. 59
 12 มี.ค. 59
 12 มี.ค. 59
 12 มี.ค. 59

ทราบ
 พลเอก (พันพงษ์ เผ่าจินดา)
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 16 มี.ค. ๕๙

(นายคุณฤกษ์ บุญราช)
 ปลัดกระทรวงมหาดไทย
 ๑๘ มี.ค. ๒๕๕๙

12 มี.ค. 59

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๖ ๐๓๑๓๓

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๒๘๐๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบรายงานผลการดำเนินการ จำนวน ๒ ชุด
๒.ตัวอย่างป้ายประชาสัมพันธ์แสดงอัตราค่าเช่านาประจำตำบล จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสืออ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้ชักซ้อมแนวทางการดำเนินมาตรการควบคุมค่าเช่านา โดยการกำหนดให้ลดค่าเช่านาลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐๐ บาท และประกาศอัตราค่าเช่านาที่เหมาะสมและเป็นระบบทั้งสองฝ่ายให้ครบทุกตำบล เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาในการลดต้นทุนการผลิต ในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ นั้น

เพื่อให้การควบคุมค่าเช่านาในการฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเกิดความเป็นธรรมอย่างต่อเนื่องกับผู้เช่านาและผู้ให้เช่านา สามารถดำเนินการเช่านาในทุกพื้นที่ที่มีการเช่านาในอัตราที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนดไว้ กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดประชุมนายอำเภอและเกษตรอำเภอเพื่อทบทวนผลการดำเนินการควบคุมค่าเช่านา ในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา หากพบว่าในพื้นที่ยังมีการเรียกเก็บค่าเช่านาไม่เป็นไปตามอัตราค่าเช่านาที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด ให้จังหวัดกำหนดมาตรการควบคุมค่าเช่านาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔

๒. ทบทวนบัญชีรายชื่อผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

๓. ตรวจสอบการจ่ายค่าเช่านาในรอบปีที่ผ่านมา (ฤดูกาลผลิต ๒๕๕๘/๒๕๕๙) หากพบว่ามีการเรียกเก็บค่าเช่านาเกินกว่าที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด ให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ให้เช่านาทุกราย

๔. แจ้งให้ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด ในฤดูกาลผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ และแจ้งบทกำหนดโทษ หากมีการเรียกหรือรับค่าเช่านาเกินกว่าอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕. กำหนดช่องทางร้องเรียน ร้องทุกข์ และประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้เช่านาและผู้ให้เช่านาทราบทุกราย

/๖. มอบหมายให้...

๖. มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) และชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) กำหนดผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์และชี้แจงแนวทางการควบคุมค่าเช่านา ให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย พร้อมทั้งจัดทำป้ายแสดงอัตราค่าเช่านาประจำตำบล แสดงในพื้นที่ให้ประชาชนทราบอย่างน้อยจำนวน ๑ ป้าย โดยประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการจัดทำป้ายดังกล่าว

๗. มอบหมายให้คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) และชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อลดค่าเช่านาไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท ต่อเนื่องจากฤดูกาลผลิต ๒๕๕๘/๕๙ และดำเนินการควบคุมการเช่านาทุกรายในพื้นที่ให้มีการเช่านาในอัตราที่เหมาะสม และไม่เกินอัตราค่าเช่าขั้นสูงที่คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระดับตำบล (คชก.ตำบล) กำหนด

๘. รายงานผลการดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยลดค่าเช่านาและการควบคุมค่าเช่านา ฤดูกาลผลิต ๒๕๕๘/๖๐ ให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ ของทุกเดือน โดยขอให้รายงานครั้งแรกวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองตรวจติดตามผลการดำเนินการควบคุมเช่านาทุกตำบลด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๔

โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๑๕